

“บุญลอย” *

โดย..อาภาสิริ

* เรื่องสั้นชนะเลิศการประกวดของชมรมวรรณศิลป์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา ๒๕๓๒ “อาภาสิริ” นามปากกาของ น.ส.วนิดา มุสิกโก นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ ๔

วันเด็กปีนี้ โรงเรียนของบุญลอยพิเศษกว่าทุกครั้ง แทนที่จะจัดงานวันเด็กร่วมกับกลุ่มโรงเรียนภายในอำเภอเดียวกัน กลับแจ้งให้นักเรียนทราบเมื่อเช้านี้เองว่า ปีนี้ทางโรงเรียนจะพานักเรียนไปทัศนศึกษาที่จังหวัดสงขลา ครูแจ้งจุดประสงค์ว่าเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเห็นโลกภายนอก เห็นความเจริญและความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดของเรา ได้เยี่ยมชมสถานที่สำคัญและสวย ๆ งาม ๆ ที่จังหวัดของเราไม่มี นักเรียนทุกคนปรบมือไชโยหรือร้องด้วยความดีอกดีใจ

โรงเรียนเล็ก บุญลอยเดินช้า ๆ อย่างหงอยเหงากลับบ้านของหล่อนซึ่งอยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนมากนัก เพื่อน ๆ ของหล่อนต่างกระโดดโลดเต้นนำหน้าหล่อนไปไกลแล้ว ทุกคนร่าเริงแจ่มใส และกระตือรือร้นอย่างประหลาด ...อ้อ! ไชโย! บุญลอยคิดอย่างหม่นหมองพวกเพื่อน ๆ ของหล่อนเหล่านั้นต่างก็มีความหวังเต็มเปี่ยม ผิดกับหล่อนแม้จะคิดก็ไม่กล้าคิด ...จะหวังก็ไม่กล้าหวัง...เด็กกำพร้าถูกนำมาเลี้ยงอย่างเสียไม่ได้ หล่อน...ใครเขาจะหยิบยื่นอะไรให้...แค่มีข้าวกิน มีเสื้อผ้าสวมใส่ มีบ้านซุกหัวนอนและได้เรียนหนังสือก็เป็นความกรุณาอย่างยิ่งใหญ่หาที่เปรียบมิได้อยู่แล้ว...ก็ประโยคเหล่านี้แหละที่หล่อนจำได้อย่างแม่นยำ เพราะผู้ที่เลี้ยงดูเขารอกรออยู่ทุกวัน ถ้าหล่อนจะเรียกร้องเอาอะไรมากกว่านี้อีกก็จะเป็นความคิดที่อุกฉกรรจ์ทีเดียว

นี่หล่อนจะทำอย่างไรดีนะ...เงินค่ารถดั่ง ๒๐ บาท แล้วค่ากินอีกละ อ้าวว่าแต่ ๒๐ บาทเลย บาทเดียว หล่อนก็ไม่มีติดกระเป๋า วันละ ๑ บาทที่ผู้ใจบุญหยิบยื่นให้ก่อนมาโรงเรียนเด็กวัย ๑๑ ขวบอย่างบุญลอย แทบไม่รู้สิกรู้สมว่าอะไรมันผ่านคอหอยหล่อนลงไป...รีหล่อนจะลองเลี้ยงเคียงลูกกับป้าผู้เลี้ยงดูหล่อนดูซักหน...ก็ตลอดเวลาที่ผ่านมา หล่อนไม่เคยขออะไรท่านทั้งสองเลยนี่นะ แล้วหล่อนก็ยังขยันขันแข็งไม่เคยเกียจงานเลยสักครั้ง เจ้าผู้ตลกขบขันของลูกกับป้าเสียอีกที่วัน ๆ กลับจากโรงเรียนแล้วก็เอาแต่เที่ยวเตร่เถลไถล ยิงนกตกปลา...ไม่เคยช่วยงานลูกกับป้าอย่างหล่อน...บางที...ลูกกับป้าอาจจะสงสารหล่อน และให้เงินหล่อนเป็นค่ารถ ๒๐ บาทพอ หล่อนไม่กินอะไรมากหรอก หล่อนทนหิวได้ ขอให้ได้ไปเท่า

นั้น ก็จังหวัดสงขลาที่ครูเล่าให้ฟังนะ...มันทำให้หล่อนกระหายที่จะไปเห็นเสียเหลือเกิน ทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยก็อยู่ที่จังหวัดสงขลา มันชื่ออะไรนะ...ชื่อแปลก ๆ หล่อนไม่เคยได้ยิน...หลา ๆ หลา ๆ อะไรนี่แหละ...สะมิหรานี่หรือเปล่า...ใช่แล้วแหลมสะมิหรานหรือหาดสะมิหราน หรือทะเลสาบสะมิหราน...ไม่รู้ละ แต่ครูบอกว่ามันเป็นทะเลสวย...น้ำสีฟ้า...เอ...น้ำอะไรสีฟ้า...น้ำคลองบ้านเราสีมันออกขาว ๆ ชุ่น ๆ...แล้วครูยังบอกอีกว่าทะเลยังมีคลื่นลูกโต ๆ ชัดชัดเข้าหาฝั่งที่มีหาดทรายขาวละเอียดสะอาดยาวเหยียด สุดลูกหูลูกตาทีเดียว ที่หล่อนพิศวงที่สุดก็ตรงที่ครูบอกว่า บนหาดทรายจะมีกองหินกองโตแห่งใหญ่ ๆ แห่งหินมีนางเงือกขึ้นมานั่งหวีผมอยู่ด้วย...โอ...ช่างนามหัตถ์จรรยอะไรเช่นนั้น

นอกจากทะเลครูยังบอกว่า จังหวัดสงขลายังมีอะไรน่าสนใจอีกมากมาย เช่นสถานีโทรทัศน์ ครูจะพานักเรียนไปด้วย...อ๊ะ...งั้นก็ได้เห็นดาราด้วยซิ...หล่อนนึกถึงดาราเด็กในละครจักร ๆ วงศ์ ๆ ที่หล่อนแอบหนีลู่กับป้าไปดูบ่อย ๆ ที่บ้านลุงกำนัน...อ้อ! แล้วจริงหรือเปล่านั้น ที่ครูบอกว่า บางทีนักเรียนจะได้ออกโทรทัศน์...บุญลอยได้ออกโทรทัศน์...วิเศษที่สุด...อะไรจะน่าตื่นเต้นกว่านี้คงไม่มีอีกแล้ว...สถานีวิทยุอีกละ...ครูบอกว่าใครร้องเพลงเพราะ ก็จะได้ ร้องเพลงออกอากาศด้วย...บุญลอยใจสัน ครูเคยชมว่าบุญลอยร้องเพลงได้เพราะมาก แต่หล่อนคงไม่กล้าหรอก แค่ออกร้องหน้าชั้นเรียน หล่อนก็ยังสันเสียแทบตาย แต่ก็น่าลองนะ ใคร ๆ ก็จะได้ฟังเสียงหล่อนกันทั่วเมืองละที่นี้...อ้อ! ยังมีโรงงานได้อีกนะที่ครูจะพาไป วันเด็กนี้โรงงานจะแจกน้ำได้กให้เด็กกินฟรี ๆ เลย หล่อนไม่เคยกินสักที รสชาติมันจะเป็นยังไงก็ไม่รู้ละ

เสียงกึ่ง ๆ ดังไปทั่วท้องทุ่ง บุญลอยแหงนหน้าขึ้นมองฟ้า...หล่อนเหลือบมือให้เครื่องบินเจ้าของเสียงดังนั้นอย่างร่าเริง...เสียงเครื่องบินนี้กระมังที่ดังที่สุดในโลก ก็ไกลถึงขนาดนี้หล่อนยังได้ยินเสียงจนบางครั้งต้องยกมืออุดหู...ที่แปลกประหลาดมากก็ที่ครูบอกว่า เครื่องบินบางเครื่องสามารถบรรทุกคนได้เป็นสิบเป็นร้อย...เป็นไปได้อย่างไร...ลำพังตัวมันเองก็ดูท่าจะหนักเอา

การ แล้วนี่ต้องยกคนขึ้นบนฟ้าสูงลิบอย่างนั้น..บุญลอย
แขนงมองจนเครื่องบินลำนั้นกลายเป็นจุดเล็ก ๆ และ
ลับหายไปจากสายตา เอ...มันจะไปไหนของมันนะ...ไป
จังหวัดสงขลาหรือเปล่า...ถนนลูกรังสีแดงสายแคว ๆ
ที่พาหล่อนจากบ้านไปโรงเรียนนี่ละทอดยาวไปถึงไหน
กว่าจะถึงสงขลา...

บุญลอยกลับถึงบ้านช้าไปนานโขทีเดียว หล่อน
ถูกฝ่ามือหนาและหยาบของป้ากบพาดเข้าที่ไหล่ผอม
ของหล่อน จนหล่อนเซแทบคะมำหน้า หล่อนเริ่มงาน
หลังเลิกเรียนของหล่อนทั้งชุดนักเรียนชะมุกชะมอมชุด
เก่าชุดเดียวของหล่อนนั่นแหละ คว่าถึงน้ำไปตักน้ำที่
หน้าบ้านลูงก้านใส่โอ่งหน้ากระได ใส่โอ่งในครัวหัว
จนแขนล้าเอาเคล็ด แต่หล่อนชินเสียแล้ว จากนั้นจึง
กวาดใบไม้ที่ตกหล่อนเกลือกกลาดบนลานดินแข็งรอบ
บ้าน สุดท้ายจึงออกไปทุ่งนาจูงควาย 2 ตัว ลงอาบ
น้ำริมห้วย แล้วเข้าคอก

เจ้าอู๊ด ลูกชายคนเดียวของลูงกับป้ากลับจาก
เล่นเอาเมื่อฟ้าเริ่มจะมีด เขาเปียกมะล่อมะแล่มมาทั้ง
ตัวทีเดียว ป้าเพียงแต่บอกว่า

“เปียกมาทั้งเสื้อทั้งกางเกงอีกแล้วเจ้าอู๊ด บิดให้
แห้งแล้วผึ่งไว้ที่ราวผ้าใต้ถุนบ้านนั่นแหละลูก แล้วเดียว
รีบมากินข้าว” เจ้าอู๊ดถอดกางเกง ถอดเสื้อพาดกองไว้
บนราว ป้าสายหน้าตักันเจ้าอู๊ดเบา ๆ คว่าเอามาบิด
จนหมด แล้วจึงสะบัดแรง ๆ ออกตาก

บุญลอยผูกเงื่อนเชือกควายช้า ๆ...หล่อนได้ยิน
เสียงเจ้าอู๊ดพูดกับป้าเรื่องวันเด็ก หล่อนใจเด่นขึ้นมาก
ทันที

“ที่จังหวัดสงขลานั้นนะแม่...ค่ารถ 20 บาท แม่
ให้อู๊ดไปนะ...เพื่อน ๆ อู๊ดเขาไปกันทั้งห้อง”

“เอะ เก็บเงินวันไหนล่ะ”

“พรงนี้แม่ แล้วอู๊ดขอค่ากินด้วยนะแม่”

“เออ ๆ...เอ็งนี่” ป้าหัวเราะอย่างอารมณ์ดี “ไม่ต้อง
พูดมากไว้ย ไปกินข้าวก่อนไป...เล่นทั้งวันเอ็งนะ...ไม่
เหนื่อยมั่งรีไว้วะ”

บุญลอยเข้ามารวมวงกินข้าวกับลูงป้า และเจ้า
อู๊ดเจียบ ๆ...เจ้าอู๊ดคุยโขมงเรื่องจังหวัดสงขลาที่ครู เส่า

ให้ฟัง ลูงกับป้าพยักพืด หัวเราะเอ๊กอ้าก ไม่มีใครถาม
ถึงบุญลอย...บุญลอยกินข้าวแทบไม่ลง ก็มหน้าจูดซ่อน
หน้าตากล้ากลืนกับน้ำใสที่จะหยดอยู่ปริม ๆ

ลูงกับป้าและเจ้าอู๊ดลุกจากวงสำรับไปแล้ว บุญ-
ลอยขนจานชามไปล้าง ปัดกวาดเรียบร้อยแล้วจึงลาก
ย่ำหนังสือใบเก่าเต็มไปด้วยรอยปะชุนฝีมือของหล่อน
เอง หล่อนรื้อสมุดหนังสือทำการบ้าน ในใจยังหวังให้
ลูงกับป้าเอ่ยถามหล่อนเรื่องวันเด็ก.. ลุงเอนตัวครึ่งนั่ง
ครึ่งนอนกับเสื่อไม้กลมใหญ่กลางเรือนดูใบจากกระดิก
ตืนอย่างสบายอารมณ์ ป้ากบวุ่นวายอยู่กับหมากพลู
ส่วนเจ้าอู๊ดนอนเอกเขนกอ่านหนังสือการ์ตูนปกขาด...
ไม่มีใครสนใจหล่อนเลย

เจ้าอู๊ดหลับไปแล้ว ป้าซึ่งมั่ง ห่มผ้าดูแลความ
เรียบร้อยให้ตามปกติ ลุงเข้าห้องไปนานแล้ว บุญลอย
เขียนอะไรของหล่อนชุกชอก แต่หูคอยเงี่ยฟังฝีเท้าของ
ป้า... ป้าหายเข้าห้องนอนไปแล้ว...บุญลอยฟุบหน้าลง
กับกระเป่าหนังสือของหล่อน น้ำตาไหลพราก ๆ ตั้ง
ทำนบแตก.. พยายามที่สุดไม่ให้เสียงสะอื้นเล็ดลอดออก
มา

“นั่งลอย” ป้าเปิดประตูโผล่หน้าออกมา บุญลอย
หันขวับใจเด่นแรง “เสร็จธุระของเอ็งแล้วก็ดับตะเกียง
ซะทีซิวะ ข้าวของมันแพงนะไว้ย ข้าวไม่มีเงินซื้อน้ำมัน
ก๊าดมาให้เอ็งผลาญเล่น จ่าใส่กะโหลกไว้บ้าง”

ป้าปิดประตูดัง ๆ ด้วยอารมณ์ บุญลอยเป่าลม
ออกจากปากดับตะเกียงหล่อนคู้เข้าทั้งสองเข้าหาลำตัว
มือกระชับกระเป่าหนังสือแนบอก เสียงสะอื้นกระซิก
ออกมาเบา ๆ อย่างห้ามไม่ได้อีกแล้ว...น้ำตารสเค็มปร่า
เข้าปากเหมือนต็มน้ำจากขัน...แม่จ่า ใครเขาว่าแม่ไปกับ
ใครนะ...ทำไมแม่ไม่เอาบุญลอยไปด้วย พ่อละ..พ่ออยู่ที่
ไหน พ่อกับแม่จะรู้หรือเปล่านั้นว่าบุญลอยกำลังมีความ
ทุกข์ บุญลอยไม่เคยมีความสุขกับใครเขา ทำไมบุญลอย
ไม่เหมือนคนอื่น บุญลอยผิดตรงไหน คำถามสารพัน
กลุ่มรุม..บุญลอยตอบตัวเองไม่ได้สักอย่าง

เช้าวันเสาร์ รถสีแดงคันใหญ่ ภายในเต็มไปด้วย
เสียงจ๊อกแจ๊กเจี้ยวจ้าวด้วยความตื่นเต้นของเด็กนักเรียน
มันวิ่งผ่านหล่อนไปช้า ๆ...พร้อม ๆ กับน้ำตาหล่อนที่

ค่อย ๆ เอ่อทัน...หล่อนมองตามด้านหลังของรถจนมัน
หายลับไปกับถนนลูกรังที่ทอดยาวออกนอกหมู่บ้าน...
สายตาของป้ายังติดอยู่เต็มตาหล่อน...เมื่อเข้านี้เอง หล่อน
ตัดสินใจ เดินเข้าไปหาป้าอย่างกล้าหาญ

“ป้าคะ”

“อะไร!” ป้าถามเสียงห้วน ถึงอย่างไรบุญลอย
ก็ตัดสินใจแล้ว

“ลอบขอเงินป้าไปทัศนศึกษาที่จังหวัดสงขลา” หล่อน
ตะกุกตะกัก หน้าซีดและหยุดลงเพียงแค่นั้นด้วยสายตา
ของป้าที่มองมายังหล่อน ถ้าหล่อนเป็นเศษกระดาษ
เป็นเศษไม้ ๆ หล่อนก็คงถูกคิดเป็นไฟมอดไหม้ไปแล้ว
ในชั่วพริบตา ป้ามองหล่อนเหมือนไม่เคยนึกมาก่อน
ว่ามันจะเป็นไปได้ที่หล่อนจะหาญกล้าเช่นนี้ เหมือน

หล่อนทำผิดที่เป็นความผิดที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

“นั่งบุญลอย” ป้าเดินเสียงออกมา ดุดันอย่างที่
หล่อนไม่เคยได้ยินมาก่อน “อีนั่งไม่เจียมกะลาหัว”

ป้าจิ้มหน้าหล่อน จนหล่อนหน้าหงาย

“แกมีหน้ามาเรียกร่องฉัน...แกยังไม่พอใจอีกหรือ
ค่ากินค่าอยู่ เสื้อผ้าหนังสือหนังสือ รู้ไหมว่าตกไปปีละ
เท่าไร? แล้วยังมีหน้ามาขอโน่นขอนี่...ถ้าแกไม่พอใจจะ
อยู่กับฉัน ด้วยว่าฉันเลี้ยงแกไม่ตี แกก็ไปเลย...ไม่ต้อง
มาอยู่ให้รกบ้านฉัน...”

เสียงเครื่องบินดังกึ่ง ๆ ทั่วทุ่ง บุญลอยแหงนมอง
จนมันหายลับไปกับตา...มันจะไปไหนของมันนะ...แะรับ
บุญลอยหน่อยได้ไหม...บุญลอยอยากไปตรงปลายฟ้าสี
สวยไกลลิบโน้น ●

งานมหกรรมแข่งขันนกเขาชาวเสียมเอเชียัน จังหวัดยะลา “ครั้งที่ ๕”

(ต่อจากหน้า ๕๑)

ส่วนดีของผู้เล่นนกเขาชาวที่
นำนกเขาชาวไปแข่งขันในงานนี้ก็
คือ นอกจากจะมีชื่อเสียงระลือขจร
ขยายไปทั่วทั้งในและต่างประเทศ
แล้ว ยังอาจมีโอกาสดำของรางวัล
กลับบ้านไม่ว่าจะเป็นสร้อยคอทอง-
คำเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ รถจักร-
ยานยนต์หรือแม้แต่รถยนต์ โดย

เฉพาะปีนี้ผู้โชคดีที่นอกจากนกเขา
ชาวจะได้รางวัลลำดับที่ ๒๙ ประ-
เภทรวมเสียงแล้ว ก็ยังได้สลากราง-
วัลเป็นรถยนต์มาสด้าขนาด 1300
ซีซี เอกลับไปประเทศมาเลเซีย
ด้วย

ถ้าท่านอยากโชคดีเหมือนคุณ
“โซ ยูบิน” บ้าง ปีหน้า เสาร์-

อาทิตย์ แรกของเดือนมีนาคม ก็ให้
นำนกเขาชาวมาแข่งขันที่งานมห-
กรรมแข่งขันนกเขาชาวเสียมเอเชียัน
ที่จังหวัดยะลา

“มาสร้างความสุขใจให้แก่
ตนเอง ด้วยเสียงขันที่ไพเราะ
กังวานของนกเขาชาวกันดีกว่า”

เอกสารอ้างอิง

มัลลิกา คณานุรักษ์ การเลี้ยงและการเล่นนกเขาชาวเสียม พิมพ์ครั้งที่ ๓ สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์
๒๕๓๑, ๑๑๓ หน้า

สุจิตร์ มหกรรมแข่งขันนกเขาชาวเสียมเอเชียัน ครั้งที่ ๕ ๑-๔ มีนาคม ๒๕๓๓ สวนขวัญเมือง